

ΕΝΑ
Ινστιτούτο
Εναλλακτικών
Πολιτικών

ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΑ για
το ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
Προοδευτικής
Εναλλακτικής
Διακυβέρνησης

ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΗ ΕΛΛΑΔΑ 2030 Μετασχηματισμός με όραμα, δικαιοσύνη και αποτελεσματικότητα

Μια συλλογική συμβολή στον κοινωνικό διάλογο
για το νέο παραγωγικό μοντέλο της χώρας

Παρασκευή 10 - Σάββατο 11 Οκτωβρίου 2025

Ξενοδοχείο Caravel, Αθήνα

Αίθουσα Olympia

Διοργανωτές:

- » Ινστιτούτο Ερευνών και Πολιτικής Στρατηγικής (ΙΝΕΡΠΟΣΤ)
- » Ινστιτούτο Εναλλακτικών Ιδεών και Πολιτικών (ΕΝΑ)
- » Πρωτοβουλία για το Πρόγραμμα Προοδευτικής Εναλλακτικής Διακυβέρνησης

Με την υποστήριξη του Δήμου Αθηναίων

ΣΚΟΠΟΣ ΤΗΣ ΔΙΗΜΕΡΙΔΑΣ

Η Ελλάδα χρειάζεται μια νέα, βιώσιμη αναπτυξιακή στρατηγική που να διασφαλίζει αξιοπρεπείς συνθήκες διαβίωσης στους πολίτες και ταυτόχρονα να καθιστά τη χώρα ανθεκτική στις πολλαπλές κρίσεις της εποχής: τους γεωπολιτικούς κλυδωνισμούς, τις κοινωνικές ανισότητες, την κλιματική κρίση, την δημογραφική γήρανση, τις μεταναστευτικές ροές, τις τεχνολογικές ανατροπές.

Η σημερινή «αναπτυξιακή πολιτική» διεξάγεται χωρίς πυξίδα, χωρίς εφαρμόσιμα επιχειρησιακά σχέδια, χωρίς αποτελεσματική αναπτυξιακή διοίκηση. Παραμένει εγκλωβισμένη σε παρωχημένες ιδεοληψίες, πελατειακές σχέσεις, δαιδαλώδεις και αδιαφανείς διαδικασίες και κατάχρηση διαθέσιμων πόρων.

Η έλλειψη αναπτυξιακής πυξίδας και ορατών αποτελεσμάτων έχει εντείνει την αβεβαιότητα για το αύριο. Έχει συντελέσει στην μείωση του πραγματικού εισοδήματος των εργαζομένων και τη χειροτέρευση των συνθηκών διαβίωσης για την πλειοψηφία του πληθυσμού, την μαζική μετανάστευση νέων στο εξωτερικό, τη διόγκωση του κινδύνου φτώχειας για πολλά νοικοκυριά και τη διόγκωση του ιδιωτικού και δημόσιου χρέους.

Ήρθε η ώρα να ξανατεθούν στο τραπέζι τρία βασικά ερωτήματα:

Ποια Ελλάδα θέλουμε να χτίσουμε για την επόμενη δεκαετία;

Με ποιά στρατηγική, ποιές πολιτικές και ποιούς φορείς μπορούμε να το διασφαλίσουμε;

Πώς θα επιμερισθούν τα οφέλη και τα βάρη των αναγκαίων αλλαγών;

Η διημερίδα **Παραγωγική Ελλάδα 2030** φιλοδοξεί να ανοίξει αυτόν τον διάλογο για το μέλλον της χώρας με ριζοσπαστικό αλλά και ρεαλιστικό τρόπο. Κατατίθενται προβληματισμοί αλλά και συγκεκριμένες υλοποιήσιμες προτάσεις από επιστήμονες, έμπειρα πολιτικά στελέχη, επιχειρηματίες, θεσμικούς και κοινωνικούς φορείς. Τίθενται δύσκολα ερωτήματα και αμφισβητούνται θέσφατα και κατεστημένα.

Στόχος μας είναι να αναδείξουμε μια προοδευτική πρόταση για τον παραγωγικό μετασχηματισμό της χώρας, μια πρόταση που να εμπνέει εμπιστοσύνη στους πολίτες, να ενισχύει τη δημοκρατία και να δημιουργεί συνθήκες δίκαιης και βιώσιμης ανάπτυξης.

Δεν πρόκειται για θεωρητική άσκηση, αλλά για πολιτική πρόκληση: πώς η κοινωνική πλειοψηφία που συγκροτεί την προοδευτική παράταξη μπορεί να ξαναβρεί τη φωνή της, μέσα από ένα όραμα που να συνδέει την οικονομία με την κοινωνική συνοχή, τη δικαιοσύνη και τη δημοκρατία.

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 10 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ, 2025

15:30

Οι διοργανωτές ανοίγουν τον διάλογο για μια παραγωγική Ελλάδα, με την πολύτιμη στήριξη των χορηγών και του Δήμου Αθηναίων.

Συντονιστής:

Σεραφείμ Κοτρώτσος, δημοσιογράφος, Action 24, Αθήνα 98.4

Διοργανωτές:

Σωτήρης Μουσούρης, Πρόεδρος ΔΣ, Ινστιτούτο Ερευνών και Πολιτικής Στρατηγικής (ΙΝΕΡΠΟΣΤ)

Νίκος Ερηνάκης, Επιστημονικός Διευθυντής, Ινστιτούτο Εναλλακτικών Ιδεών και Πολιτικών (ΕΝΑ)

Θεόδωρος Τσέκος, Πρωτοβουλία για το Πρόγραμμα Προοδευτικής Εναλλακτικής Διακυβέρνησης

Χαιρετισμός:

Χάρης Δούκας, Δήμαρχος Αθηναίων

» ΘΕΜΑΤΙΚΕΣ ΕΝΟΤΗΤΕΣ

16:00 - 17:00

Ι. Τα δεδομένα μιλούν: Τι πιστεύουν οι πολίτες, ποια η ποιότητα ζωής

Οι αξίες, οι προτεραιότητες και η καθημερινότητα των πολιτών

Συντονιστής:

Σεραφείμ Κοτρώτσος, Δημοσιογράφος, Action 24, Αθήνα 98.4

Παρουσιάσεις:

» Η Ποιότητα Ζωής στην Ελλάδα

Κώστας Ελευθερίου, ΕΝΑ

» Ελλάς - World Value Survey 2025

Φαίη Μακαντάση, Διευθύντρια Ερευνών, διαΝεοσις

17:00 – 19:00

II. Ρήξεις και προτεραιότητες για την επόμενη μέρα

Ποιες ρήξεις με το παρελθόν και ποιες προτεραιότητες είναι αναγκαίες, ώστε η Ελλάδα να ξεφύγει από τον φαύλο κύκλο της παραγωγικής αποσάθρωσης και εξάρτησης και να μπορέσει να αντιμετωπίσει τις σύγχρονες προκλήσεις με επιτυχία.

Συντονίστρια: **Αναστασία Γιάμαλη**, Δημοσιογράφος, MEGA

Εισαγωγική Ομιλία >> **Απο το παρόν στο μέλλον: Ρήξεις, όραμα και βιώσιμη αναπτυξιακή στρατηγική**
Λούκα Τ. Κατσέλη, Ομότ. Καθ. Οικονομικών ΕΚΠΑ, πρ. Υπουργός

Παρεμβάσεις: >> **Τα κλειδιά για παραγωγικές επενδύσεις**
Γιάννος Μητσός, Διευθυντής Θέσεων, ΣΕΒ

>> **Η πολιτική εργασίας στο κέντρο της οικονομίας και της παραγωγικής ανασυγκρότησης**

Άρις Καζάκος, Ομ. Καθηγητής Εργατικού Δικαίου στη Νομική Σχολή του ΑΠΘ, Δικηγόρος παρ' Αρείω Πάγω

>> **Ιδεολογικές ανακατατάξεις και πολιτική εκπροσώπηση στην ψηφιακή εποχή ταξικού και επαγγελματικού κατακερματισμού**

Κώστας Δουζίνας, Ομοτ. Καθηγητής University of London, π. Βουλευτής

>> **Υπεύθυνη ηγεσία και διακυβέρνηση για βιώσιμο μετασχηματισμό**

Μαρία Αλεξίου, Νομικός, ιδρυτικό μέλος CSR Hellas, εμπειρογνώμονας EFRAG (ΙΝΕΡΠΟΣΤ)

>> **Κοινωνικοί εταίροι: ανάγκη συμπράξεων για οικονομική δημοκρατία και βιώσιμο παραγωγικό μετασχηματισμό**

Δημήτρης Μπίμπας, Οικονομολόγος, επιστημονικός συνεργάτης ΟΚΕ και ΕΟΚΕ

19:00 - 19:30

Διάλειμμα (Coffee Break)

19:30 - 21:30

III. Μια σύγχρονη και βιώσιμη αναπτυξιακή στρατηγική για ασφάλεια, δημοκρατία και κοινωνική συνοχή

Από την παραγωγική ανασυγκρότηση και τις ΜΜΕ έως τον πρωτογενή τομέα και την ψηφιακή μετάβαση: οι μεγάλες προκλήσεις και προτεραιότητες για τη χώρα.

Συντονίστρια:

Νικόλ Λειβαδάρη, Δημοσιογράφος, Ναυτεμπορική

Παραμβάσεις:

» Η αναγκαιότητα του παραγωγικού μετασχηματισμού την εποχή διεθνών γεωπολιτικών και οικονομικών ανακατατάξεων

Λόης Λαμπριανίδης, Εκτελεστικός Διευθυντής, Πάντειο Πανεπιστήμιο, Καθ. Οικονομικής Γεωγραφίας και Ανάπτυξης, πρ. ΓΓ Στρατηγικών και Ιδιωτικών Επενδύσεων, ΥΠΑΝ

» Προτεραιότητες για ένα βιώσιμο πρόγραμμα παραγωγικής ανασυγκρότησης
Αγαμέμνων Κολιάτσος, Οικονομολόγος (ΙΝΕΡΠΟΣΤ)

» Αναπτυξιακές πολιτικές για μια προοδευτική διακυβέρνηση

Γιώργος Πετράκος, Καθηγητής και πρ. Πρύτανης Πανεπιστημίου Θεσσαλίας, πρ. ΓΓ Υπουργείου Οικονομίας, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας

» Οι ΜΜΕ ως πυλώνες της παραγωγικής ανασυγκρότησης

Δημήτρης Βαργιάμης, Α΄ Αντιπρόεδρος, Γενική Συνομοσπονδία Επαγγελματιών, Βιοτεχνών, Εμπόρων Ελλάδος, ΓΣΕΒΕΕ

» Πρωτογενής Τομέας: στρατηγική και προτεραιότητες για βιώσιμη ανασυγκρότηση

Κίμων Αποστολόπουλος, Οικονομολόγος, ιδιοκτήτης κτηνοτροφικής μονάδας

» Ψηφιακή Ανεξαρτησία, τοπική ανάπτυξη και καινοτομία

Πρόδρομος Τσιαβός, Διευθυντής Ινστιτούτου Καινοτομίας και Διανοητικής Ιδιοκτησίας, Ευρωπαϊκός Οργανισμός Δημοσίου Δικαίου, Research Fellow UCL/ The Media Institute

10:00 - 12:00

IV. Κράτος, αυτοδιοίκηση και δημόσιες πολιτικές: μοχλοί βιώσιμης ανάπτυξης στην υπηρεσία του πολίτη

Αποτελεσματική διακυβέρνηση και ρυθμιστικό πλαίσιο, ασφάλεια δικαίου και φορολογική σταθερότητα για μια αυτοδύναμη, ανθεκτική οικονομία.

Συντονίστρια:

Βούλα Κεχαγιά, Δημοσιογράφος, Mega News

Παραμβάσεις:

» Αποτελεσματική αναπτυξιακή διοίκηση και τοπική αυτοδιοίκηση στην υπηρεσία των πολιτών και της χώρας

Πέτρος Φιλίππου, Πρ. Δήμαρχος Καλυβίων/Σαρωνικού,
πρ. Αντιπεριφερειάρχης Αν. Αττικής

» Η ασφάλεια δικαίου ως μοχλός παραγωγικού μετασχηματισμού

Μαρία Πετροπούλου, Δικηγόρος, διδάκτωρ Νομικής ΕΚΠΑ

» Η πρόκληση διαχείρισης των μεταναστευτικών ροών

Αλέξανδρος Ζαβός, Πρόεδρος Ινστιτούτου Μεταναστευτικής Πολιτικής
ΙΜΕΡΟ-ΑΜΚΕ

» Αδειοδοτικές, θεσμικές και φορολογικές παρεμβάσεις για διεύρυνση των παραγωγικών επενδύσεων

Νίκος Μπαχταλιάς, Ηλεκτρολόγος μηχανικός, ιδιοκτήτης
αγροτοδιατροφικής μονάδας

12:00 – 12:30

Διάλειμμα (Coffee Break)

12:30 – 14:00

V. Χρηματοδοτώντας τη βιώσιμη ανάπτυξη

Πώς μπορούν οι διαθέσιμοι ευρωπαϊκοί πόροι και το χρηματοπιστωτικό σύστημα να στηρίξουν τον παραγωγικό μετασχηματισμό.

Συντονιστής:

Βασίλης Σκουρής, Δημοσιογράφος, Παραπολιτικά, Dnews

Παραμβάσεις:

» Νέα αρχιτεκτονική, δημόσιος πυλώνας και αποτελεσματική εποπτεία του χρηματοπιστωτικού συστήματος

Γεράσιμος Σαπουντζόγλου, Καθηγητής ΟΠΑ, πρ. Αντιπρόεδρος και
Γενικός Διευθυντής της Ιονικής και Λαϊκής Τράπεζας, πρ. μέλος Δ.Σ.
Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων (ΙΝΕΡΠΟΣΤ)

» Χρηματοδότηση επιχειρήσεων και νοικοκυριών με προτεραιότητα στις κοινωνικές ανάγκες: το παράδειγμα της στεγαστικής κρίσης
Θεόδωρος Μητράκος, Διευθυντής-Σύμβουλος & πρ. Υποδιοικητής της Τράπεζας Ελλάδος, μέλος του Γνωμοδοτικού Συμβουλίου του ΕΝΑ

» Παρεμβάσεις για ένα διευρυμένο αναπτυξιακό και κοινωνικό ρόλο του χρηματοπιστωτικού συστήματος: χρηματοδότηση αλυσίδων αξίας, προσιτή κατοικία και κοινωνικά δίκαιη επανένταξη στην τραπεζική πίστη
Βαγγέλης Πιλάλης, Οικονομολόγος, τραπεζικό στέλεχος

» Νέοι χρηματοδοτικοί θεσμοί ως προϋπόθεση για τον παραγωγικό μετασχηματισμό
Ευγενία Φωτονιάτα, Συντονίστρια Κύκλου Οικονομικής Ανάλυσης ΕΝΑ, πρώην Ειδική Γραμματέας ΕΣΠΑ

14:00 - 15:00

Διάλειμμα (Lunch Break)

15:00 – 17:00

VI. Ιδιωτικό χρέος: αποτελεσματική και δίκαιη αντιμετώπιση με κοινωνικό πρόσημο

Απαραίτητες αλλαγές στο νομικό πλαίσιο και τη λειτουργία των εταιριών ιδιοκτησίας και διαχείρισης κόκκινων δανείων, προστασία Α' κατοικίας, εποπτεία και διαφάνεια: απαντήσεις σε ένα πρόβλημα που αγγίζει χιλιάδες νοικοκυριά και επιχειρήσεις.

Συντονιστής:

Αλφόνσος Βιτάλης, Δημοσιογράφος, ΕΡΤ

Παρεμβάσεις:

» Από τον Νόμο 3869/10 στον Ν. 4738/20 και Ν. 5072/23: ιδεολογικές διαφορές και κοινωνικές επιπτώσεις
Δημήτρης Λυρίτσης, Δικηγόρος

» Ριζική αναθεώρηση νομοθετικού πλαισίου για ρύθμιση οφειλών, επαναφορά αρχών Ν. 3869/10 και νέος εξωδικαστικός μηχανισμός
Κατερίνα Μπέρδου, Δικηγόρος

» Δημόσια εποπτεία, διαφάνεια και λογοδοσία στη λειτουργία των Εταιριών Ιδιοκτησίας και Διαχείρισης Μη Εξυπηρετούμενων Δανείων
Παναγιώτα Καλαποθαράκου, Πρόεδρος Ένωσης Καταναλωτών ΕΚΠΟΙΖΩ

17:00 - 17:30

Διάλειμμα (Coffee Break)

17:30 - 19:30

VII. Κοινωνική οικονομία και βιωσιμότητα: νέες μορφές παραγωγής και συνεργασίας

Απο την προστασία της τοπικότητας, της ποικιλομορφίας και της φέρουσας ικανότητας κάθε τόπου έως την πράσινη μετάβαση, τις ενεργειακές και αναπτυξιακές κοινότητες, τα κοινά αγαθά και την κοινωνική οικονομία: νέοι δρόμοι για μια ανθεκτική, δυναμική και συμπεριληπτική οικονομία.

Συντονίστρια:

Δώρα Αναγνωστοπούλου, Δημοσιογράφος, MEGA

Παραμβάσεις:

» Από την πολυκρίση στη δίκαιη μετάβαση: η σημασία των δεδομένων και της λογοδοσίας

Πέτρος Κόκκαλης, Γραμματέας ΠΣ Κόσμος-Πράσινη Συμφωνία, Ευρωβουλευτής 2019-2024

» Κοινωνική οικονομία: ένας δυναμικός κοινωνικός και αναπτυξιακός πυλώνας της οικονομίας

Στέλιος Κατωμέρης, Δρ. Κοινωνικής Οικονομίας, Τμήμα Κοινωνικής Πολιτικής, Πάντειο Πανεπιστήμιο, Κοινωνικός Επιχειρηματίας και Σύμβουλος Κοινωνικών Επιχειρήσεων

» Εναλλακτικές προσεγγίσεις στην παραγωγική και οικονομική οργάνωση

Ιφιγένεια Δουβίτσα, Μεταδιδακτορική ερευνήτρια, ΔΠΘ

» Η ενέργεια ως δικαίωμα: Οι Ενεργειακές Κοινότητες για μια δίκαιη ενεργειακή μετάβαση

Δημήτρης Κιτσικόπουλος, Electra Energy

» Αποκέντρωση και τοπικοποίηση: Η δυναμική των κοινών για την αναζωογόνηση των τοπικών κοινωνιών

Σωτήρης Τσουκαρέλης, Υπεύθυνος Κοινωνικής Καινοτομίας, «Τα ψηλά βουνά»

» Δημόσιες υπηρεσίες, υποδομές και κοινά αγαθά

Θεοδώρα Κοτσακά, Δρ. Πολιτικής Κοινωνιολογίας, συνεργάτης Ινστιτούτου Αλέξη Τσίπρα (IAT)

19:30 – 20:00

VIII. Η Ελλάδα που δεν περιμένει

Όταν οι νέοι και οι τοπικές κοινωνίες παίρνουν την αλλαγή στα χέρια τους.

Συντονίστρια:

Μάγκυ Δούση, Δημοσιογράφος, Ναυτεμπορική

Η διημερίδα κλείνει με δύο ελπιδοφόρες ιστορίες:

«Get Involved» - Η γενιά που επιλέγει να δράσει και να διαμορφώσει το μέλλον με γνώση και συλλογικότητα.

Μια πρωτοβουλία που ξεκίνησε το 2017 από ομάδα φοιτητών και νέων, και σήμερα μετρά περισσότερους από 3.000 συμμετέχοντες σε δράσεις που προάγουν τον χρηματοοικονομικό εγγραμματισμό και τις αρχές της βιωσιμότητας.

Παρουσίαση:

Βασίλης Αγγελόπουλος, Οικονομολόγος, Πρόεδρος «Get Involved»

Μαρία Τριανταφυλλοπούλου, Ασκούμενη δικηγόρος, αντιπρόεδρος «Get Involved»

» Πόρος – Οι μεγάλες αλλαγές μπορούν να ξεκινήσουν τοπικά – και να εμπνεύσουν εθνικά.

Ένα σύντομο βίντεο αφηγείται πώς η τοπική κοινωνία του Πόρου πέτυχε μια σπάνια νίκη: την αποτροπή της εγκατάστασης ΠΟΑΥ ιχθυοκαλλιεργειών, με όπλα τη στρατηγική τεκμηρίωση, την ενότητα και την πίστη των ανθρώπων του νησιού στη δύναμή τους.

20:00 – 20:30

Συμπεράσματα

Συντονιστής:

Σταύρος Λυγερός, Δημοσιογράφος, επικεφαλής SL Press

Λούκα Τ. Κατσέλη, Ινστιτούτο Ερευνών και Πολιτικής Στρατηγικής (ΙΝΕΡΠΟΣΤ)

Σχόλια:

Θεόδωρος Τσέκος, Πρωτοβουλία για το Πρόγραμμα Προοδευτικής Εναλλακτικής Διακυβέρνησης

Παναγιώτης Κορκολής, Ινστιτούτο Εναλλακτικών Ιδεών και Πολιτικών (ΕΝΑ)

ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΗ ΕΛΛΑΔΑ 2030

ΙΝΕΡΠΟΣΤ

ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ
ΕΡΕΥΝΩΝ &
ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ
ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ

Για μια δημοκρατική, προοδευτική διακυβέρνηση

ΕΝΑ

Ινστιτούτο
Εναλλακτικών
Πολιτικών

ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΑ για
το ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

Προοδευτικής
Εναλλακτικής
Διακυβέρνησης

Με την υποστήριξη

**ΔΗΜΟΣ
ΑΘΗΝΑΙΩΝ**